

**РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИСНОВОК
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ СТАНУ ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ-ГРАФІКІВ
ПЕРШОГО ЕТАПУ (ДО 2010 РОКУ) РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ
РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ НА 2010-2014 РОКИ
“Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”**

Кінець 2010-го року став кінцем першого етапу для кожного з розділів програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”

Аналіз стану виконання планів-графіків першого етапу розділів програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” вказує на те, що станом на кінець 2010-го року, по досить багатьох із запланованих Президентом України напрямках економічних реформ спостерігалось некритичне відставання.

1) сталий економічний розвиток (стабілізація Державного бюджету, реформа податкової системи, розвиток фінансового сектору, реформа міжбюджетних відносин)

Державний бюджет України на 2010-й рік було прийнято 27 квітня 2010 року, одразу після завершення газового конфлікту з Російською Федерацією та остаточного оформлення зміни виконавчої гілки влади. Найбільших успіхів було досягнуто 2010-го року за напрямком “сталий економічний розвиток”, оскільки було прийнято нові Бюджетний і Податковий кодекси, що стали основою для прийняття Закону України “Про Державний бюджет України на 2011-й рік”.

По напрямку “реформи банківського і небанківського фінансового секторів”, виглядають надзвичайно неефективними як тимчасова адміністрація НБУ, так і ліквідація значної кількості комерційних банків. Одночасно, у зазначеному напрямку Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки не було запропоновано жодного плану дій щодо покращення регулювання небанківських фінансових установ, зокрема, кредитних спілок.

Що стосується реформи міжбюджетних відносин, то Податковим кодексом України була запроваджена подальша централізація державного бюджету за рахунок зменшення кількості податків та зборів органів місцевого самоврядування.

Рекомендація: у 2011-му році прийняти закон України про державний борг та розробити стратегію управління державним боргом.

2) підвищення стандартів життя (реформа медичного обслуговування, реформа системи пенсійного страхування, реформа системи освіти, реформа системи соціальної підтримки).

Найбільше навантаження щодо запланованих дій у підвищенні стандартів життя припало на реформу системи соціальної підтримки. А більшість заходів у реформі системи пенсійного страхування заплановано саме на 2011-й рік.

Система соціальної підтримки, яка залишається вкрай неефективною, і її реформа тісно пов'язана з проведенням бюджетної реформи. Здається, що правильним напрямком реформи є розвиток системи єдиного Державного автоматизованого реєстру осіб, з подальшим його поширенням на систему соціальної підтримки за професійною ознакою.

У реформі системи пенсійного забезпечення найбільші зміни повинні відбутися у найближчий час, у зв'язку з запровадженням другого рівня державної накопичувальної системи, та ще однією спробою збалансувати доходи та видатки Пенсійного фонду України, шляхом збільшення пенсійного віку для жінок та збільшення страхового стажу.

Рекомендація: під час другого етапу консолідувати систему соціальної підтримки як за майновою, так і за професійною ознаками.

3) поліпшення бізнес-клімату й залучення інвестицій (дерегуляція і розвиток підприємництва, приватизація і управління державною власністю, розвиток науково-технічної та інноваційної сфери, міжнародна інтеграція та співпраця)

Що стосується дерегуляції та розвитку підприємництва, то цей напрямок Програми економічних реформ Президента України побив усі рекорди щодо кількості установ, діяльність яких була ним охоплена - дозвільна система, у т.ч. у будівництві, ліцензування, адміністративні послуги, входження до бізнесу і вихід з бізнесу, державний нагляд і контроль, забезпечення безпеки продуктів харчування, технічне регулювання, митні процедури, розвиток підприємництва й залучення інвестицій та державна регуляторна політика. План-графік реформ не передбачав жодних заходів, пов'язаних із захистом конкуренції та діяльністю Антимонопольного комітету України.

Не відбулося заплановане до кінця 2010 року за напрямком “приватизація та управління державною власністю” прийняття закону України “Про Фонд державного майна”. Програма економічних реформ Президента України на 2010-2014-й роки констатує необхідність скорочувати частку державного сектору в Україні, але нова Державна програма приватизації 2010-го року також не була затверджена. У Державному бюджеті України на 2010-й та 2011-й рік, надходження від приватизації державного майна встановлені на рівні 10 млрд. гривень, що становить суму, яка асоціюється з сумою, запланованою від приватизації ПуАТ “Укртелеком”. Самою Програмою економічних реформ Президента України на 2010-2014-й роки передбачено розроблення й затвердження галузевих програм реформування й розвитку стратегічних галузей, але жоден документ не містить стратегії здійснення фінансової діяльності на рівні управління об'єктами державної власності, а також стратегії щодо рентабельності активів унітарних та корпоративних підприємств.

Що стосується напрямку “розвиток науково-технічної та інноваційної сфери”, то не зрозуміло, чому його не можна було об'єднати з напрямком “реформа системи освіти”. Також частина дій за напрямком “міжнародна інтеграція та співпраця”, пов'язаних із СОТ та СНД, співпадає з запланованими діями за напрямком “дерегуляція та розвиток підприємництва”.

Рекомендація: прийняти закон України про фонд державного майна України протягом 2011 року.

4) модернізація інфраструктури і базових секторів. Кожен з розділів містить етапи реформи (реформа електроенергетики, реформа вугільної галузі, реформа нафтогазової промисловості, реформа житлово-комунального господарства, розвиток транспортної інфраструктури, розвиток сільського господарства й земельна реформа).

В економічній літературі під терміном модернізація часто розуміються капітальні інвестиції понад заплановану норму амортизації. Оскільки більша частина підприємств інфраструктури є корпоративізовані, то під модернізацією розуміється фінансово-інвестиційна діяльність держави як головного акціонера корпоративізованих акціонерних товариств. У більшості випадків фінансування модернізації може здійснюватися через власний, або через запозичений капітал.

Адміністративна реформа, введена Указом Президента України від 9.12.2010 р. №1085/2010, з Міністерства транспорту та зв'язку України створила Міністерство інфраструктури України, але його повноваження обмежені транспортною галуззю.

Одночасно, серед секторів інфраструктури та базових секторів, до таких, що виробляють суспільні блага, належать лише електроенергетика, житлово-комунальне господарство, частина транспортної інфраструктури та нафтогазової промисловостей.

Рекомендація: прийняти у 2011-му році законодавство, що дає означення інфраструктурі та базовим секторам. Координувати заходи із заходами, викладеними у розділі про систему соціальної підтримки.

ВИСНОВОК: перший етап програми економічних реформ Президента України на 2010-2014-й роки був занадто коротким, щоб оцінити успіх чи провал багатьох із запланованих заходів. З урахуванням змін, внесених адміністративною реформою 2010-го року, економічні реформи будуть продовжуватися і в 2011-му році.

Усі права захищені © "Фундація "Відкрите суспільство"

ГО "Фундація "Відкрите суспільство"
04070 Київ, вул. Братська 6, оф 402
тел/факс (044) 223-92-54
E-mail: info@osf.kiev.ua